

Ομιλία Δημάρχου Αμαρουσίου Γιώργου Πατούλη

Η Τοπική Αρχή στο ρόλο του συντονιστή: η εμπειρία του Δήμου Αμαρουσίου

Κυρίες και κύριοι

Με ιδιαίτερη χαρά και τιμή παρευρίσκομαι σήμερα στην ημερίδα που συνδιοργανώνουν το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας και ο Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργών Κύπρου, με θέμα Τοπική Αυτοδιοίκηση, σύγχρονες προσεγγίσεις Κοινωνικής Ανάπτυξης.

Το θέμα είναι ιδιαίτερα επίκαιρο, αφού λόγω της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης που όλοι βιώνουμε, σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό, το ζήτημα της κοινωνικής ανάπτυξης αλλά και της κοινωνικής προστασίας, καταλαμβάνει κυρίαρχο ρόλο στην ατζέντα της πολιτικής.

Από την ύπαρξη και την αποτελεσματική λειτουργία των οργανωμένων δομών και μηχανισμών, που θα κληθούν να αποτελέσουν την ασπίδα για την αντιμετώπιση φαινομένων ανισότητας, αδικίας και κοινωνικού ή οικονομικού αποκλεισμού, θα κριθεί η συνολική αποτελεσματικότητα του ίδιου μας του κοινωνικού κράτους.

Ο θεσμός της Αυτοδιοίκησης, τον οποίο υπηρετώ έχοντας την τιμή να είμαι Δήμαρχος Αμαρουσίου αλλά και Πρόεδρος της Επιτροπής Κοινωνικής Πολιτικής της ΤΕΔΚΝΑ, είναι ο πλησιέστερος στον πολίτη και την καθημερινότητα του κρατικός θεσμός.

Εμείς πρώτοι από όλους ερχόμαστε αντιμέτωποι με την ανάγκη να δώσουμε λύση σε προβλήματα όπως η ασθένεια, η ανεργία, τα γηρατειά, η φτώχεια, η πολυτεκνία, η στήριξη της οικογένειας, η προστασία του περιβάλλοντος.

Τα παραπάνω προβλήματα όταν εμφανίζονται και πρέπει να αντιμετωπιστούν με συγκροτημένο τρόπο, δεν αποτελούν προσωπικά προβλήματα αυτών που τα έχουν, αλλά μετατρέπονται από τη φύση τους σε κοινωνικά, άρα πολιτικά προβλήματα.

Και μπορούν να αντιμετωπιστούν μόνον με όρους πολιτικούς.

Και όχι με όρους συμπάθειας ή φιλανθρωπίας.
Αυτό είναι άλλωστε το νόημα του κοινωνικού κράτους.

Αποτελεί αξία και ταυτόχρονα θεσμική υποχρέωση της οργανωμένης Πολιτείας απέναντι στους πολίτες της.

Και κυρίως απέναντι στους πολίτες που έχουν πραγματική ανάγκη στήριξης και βοήθειας.

Στην Ευρώπη το κοινωνικό κράτος ταυτίζεται με ένα ολόκληρο μοντέλο οικονομικής, κοινωνικής, πολιτικής και πολιτιστικής ανάπτυξης.

Το ευρωπαϊκό μοντέλο δεν συναντάτε πουθενά αλλού στον κόσμο, γι' αυτό άλλωστε κατά καιρούς 'έχει μπει στο στόχαστρο ορισμένων που το αντιλαμβάνονται με έναν απλοϊκό, θα έλεγα ψυχρό εργαλειακό τρόπο, βλέποντας μόνον αριθμούς και μεγέθη.

Αλλά δεν είναι έτσι.

Το σύγχρονο ευρωπαϊκό κοινωνικό κράτος, μέσα από όλη την εξελικτική διαδικασία που ακολούθησε, βρίσκεται σε διαρκή αναφορά με την κοινωνία των πολιτών και την τοπική αυτοδιοίκηση.

Κι όταν λέμε εξελικτική διαδικασία αυτό αφορά αφενός την ικανότητά του να ανθίσταται στις δημογραφικές και δημοσιονομικές πιέσεις που εμφανίζουν το κοινωνικό κράτος ως μία «ιδρυματικού» χαρακτήρα κατάσταση που λειτουργεί αντιπαραγωγικά, απομυζά πόρους, ανακόπτει την ανάπτυξη και μειώνει την ανταγωνιστικότητα.

Και αφετέρου την ικανότητά του να εναρμονίζεται με τις γενικότερες κοινωνικές, οικονομικές και θεσμικές εξελίξεις.

Ξεκινώντας από την αποκέντρωση και την περιφερειακή συγκρότηση του κράτους, ενόψει μάλιστα και της εφαρμογής του Καλλικράτη στην Ελλάδα τους προσεχείς μήνες.

Συνεχίζοντας με την πλήρη θεσμική ανάπτυξη της τοπικής αυτοδιοίκησης και την εμφάνιση ενός ολόκληρου «τρίτου» τομέα της οικονομίας, τη λεγόμενη κοινωνική οικονομία.

Και καλύπτοντας αναγκαστικά τις ανάγκες που θα προκύψουν για την αντιμετώπιση των συνεπειών της οικονομικής κρίσης. Λειτουργώντας συμπληρωματικά σε οριζόντιες δράσεις που θα υλοποιηθούν από τις κεντρικές κυβερνήσεις.

Κυρίες και κύριοι.

Είναι σίγουρο, για να μιλήσουμε όχι μόνον θεωρητικά, αλλά και πρακτικά, ότι στην Ελλάδα το κοινωνικό κράτος δεν είναι ανεπτυγμένο στο βαθμό άλλων ευρωπαϊκών χωρών. Αυτό δεν μπορούμε να το αρνηθούμε.

Επίσης δεν μπορούμε να αρνηθούμε ότι η κεντρική εξουσία, ή για να είμαι ακόμη πιο συγκεκριμένος η κρατική γραφειοκρατία, ποτέ δεν είδε με καλό μάτι την εμπλοκή της Αυτοδιοίκησης στα κοινωνικά ζητήματα.

Τόσο σε θεσμικό επίπεδο, όσο και σε επίπεδο χρηματοδότησης, η Αυτοδιοίκηση δεν είχε την αντιμετώπιση που της άξιζε.

Αν και θα μπορούσαμε, δρώντας παράλληλα, να είμαστε περισσότερο αποτελεσματικοί στην αντιμετώπιση των κύριων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν σήμερα οι κοινωνίες μας.

Αφενός του φαινομένου της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, αφετέρου δε της ανεργίας.

Και αυτό θα μπορούσε να γίνει σε τοπικό, συγκεκριμένο και άμεσα ελέγξιμο επίπεδο.

Φαίνεται όμως ότι κάποιοι ενδιαφέρονται περισσότερο για το ποιος θα διαχειρίζεται τους πόρους και λιγότερο για το πώς θα είναι πιο αποτελεσματική για τους έχοντες ανάγκη αυτή η διαχείριση.

Πάντως , παρά τα προβλήματα που ανέφερα παραπάνω, ως Δήμαρχος Αμαρουσίου, αλλά και ως Πρόεδρος του Διαδημοτικού Δικτύου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ΟΤΑ, μπορώ να πω ότι μέχρι σήμερα έχουν γίνει από την Αυτοδιοίκηση μεγάλα βήματα προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης της παρουσίας μας στους τομείς της κοινωνικής πολιτικής, με έμφαση στην ενημέρωση των πολιτών, στην πρόληψη της υγείας και την πρόνοια.

Τόσο σε δημιουργία δομών, σε επίπεδο παροχής υπηρεσιών υγείας όσο και σε επίπεδο πρόληψης, η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει να επιδείξει ένα σημαντικό έργο. Έργο το οποίο όμως σε καμία περίπτωση δεν φιλοδοξούμε να υποκαταστήσει το ρόλο του Κράτους, αλλά όπως ανέφερα και παραπάνω, λειτουργεί συμπληρωματικά.

Στο Δήμο Αμαρουσίου δίνουμε ιδιαίτερη έμφαση στην **ανάδειξη του ανθρώπινου και κοινωνικού προφίλ μας.**

Κεντρική στρατηγική μας επιλογή, είναι να στηρίξουμε στην πράξη κάθε πολίτη που έχει πραγματική ανάγκη.

Γί αυτό αναπτύσσουμε δράσεις και πρωτοβουλίες, που ενισχύουν τις **κοινωνικές υποδομές** της πόλης μας.

Παράλληλα όμως, παρέχουμε ένα ευρύ φάσμα **υπηρεσιών υγείας, πρόνοιας και κοινωνικής μέριμνας.**

Δίνουμε έμφαση στην **ενημέρωση** και την **πρόληψη της υγείας.**

Επενδύουμε στην ενίσχυση του **εθελοντικού κινήματος.**

Στηρίζουμε στην πράξη την προσπάθεια της **εργαζόμενης μητέρας.**

Διευκολύνουμε την καθημερινότητα **αυτών που μας μεγάλωσαν.**

Επενδύουμε στη νέα γενιά της πόλης μας, μέσα από την προώθηση του Πολιτισμού και του Αθλητισμού.

Διεκδικούμε **νέους ρόλους για την Αυτοδιοίκηση**, προκειμένου να βρισκόμαστε **δίπλα στον συνάνθρωπο μας** καθημερινά, με ευαισθησία και πραγματικό ενδιαφέρον. Με έργο, δράσεις και καθημερινές πρωτοβουλίες, βάζουμε ισχυρές βάσεις για να ξανακάνουμε το Μαρούσι ανθρώπινη πόλη. Να δημιουργήσουμε ένα **Δήμο ισχυρό και ανθρώπινο, κοντά στον πολίτη.**

Στο πλαίσιο αυτό ήδη στο Μαρούσι λειτουργεί εδώ και πολλά χρόνια, και μάλιστα με επιτυχία, το **Δημοτικό μας Πολυϊατρείο**, το οποίο μέσα από την καθοριστική συμβολή των εθελοντών γιατρών που το στελεχώνει, παρέχει πρωτοβάθμια ιατρική φροντίδα σε χιλιάδες πολίτες κάθε χρόνο.

Λειτουργεί **ιατρείο σκολίωσης- κύφωσης, οστεοπόρωσης και συμβουλευτικής διακοπής καπνίσματος**

Έχουμε θέσει στη διάθεση των πολιτών ένα πλήρως εξοπλισμένο το **Δημοτικό μας Ασθενοφόρο**, το οποίο έχει πραγματοποιήσει σε **26 μήνες, 1.500 διακομιδές.**

Υλοποιούμε στοχευμένα **προγράμματα ιατρικής πρόληψης σε μαθητές** σχολείων της πόλης (μέτρηση οπτικής οξύτητας, οδοντιατρικός έλεγχος, πρόληψη της παιδικής παχυσαρκίας).

Όλοι **οι μαθητές των Νηπιαγωγείων και Δημοτικών Σχολείων**, καθώς και τα παιδιά που φιλοξενούνται στους Δημοτικούς Παιδικούς Σταθμούς, **ασφαλιζονται** με δαπάνη του Δήμου, για τον κίνδυνο ατυχήματος κατά την προσέλευση , παραμονή και αποχώρηση τους από το σχολείο ή το σταθμό.

Διοργανώνονται στο Δήμο δεκάδες **εκδηλώσεις και ομιλίες ενημέρωσης του πληθυσμού**, σε ζητήματα που αφορούν την **πρόληψη της υγείας.**

Διοργανώνουμε **δύο φορές το χρόνο εθελοντική αιμοδοσία** και λειτουργεί **δημοτική τράπεζα αίματος.**

Επιστήμονες διαφόρων ειδικοτήτων (ψυχίατροι, παιδοψυχίατροι, ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί) προσφέρουν σημαντικές υπηρεσίες σε εκατοντάδες συμπολίτες μας μέσα από τη λειτουργία του **Κέντρου Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης.** μέσα από τη λειτουργία των **Κέντρου Ψυχοκοινωνικής Στήριξης**, υλοποιούνται προγράμματα συμβουλευτικής και ψυχολογικής υποστήριξης σε όλες τις

πληθυσμιακές ομάδες, τα οποία συμβάλλουν στη διατήρηση και φροντίδα της δημόσιας ψυχικής υγείας.

Δίνουμε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την υγεία των εργαζομένων μας. Στο πλαίσιο αυτό προχωρήσαμε στην πρόσληψη **γιατρού εργασίας** και **τεχνικού ασφαλείας**.

Σε συνεργασία με μεγάλο ιδιωτικό Όμιλο Υγείας, προσφέρουμε **δωρεάν** στους εργαζόμενους το Δήμου μας, **ιατρικές επισκέψεις** σε συγκεκριμένες ειδικότητες και **ετήσιο προληπτικό έλεγχο υγείας**.

Επίσης υλοποιούνται **προγράμματα και δράσεις ενημέρωσης** του κοινού πάνω σε θέματα **υγείας και πρόληψης**.

Παράλληλα, περισσότερα από **1.000 παιδιά** φιλοξενούνται στους **13 Δημοτικούς Βρεφονηπιακούς** μας **Σταθμούς**, στους οποίους προσφέρουμε **υψηλού επιπέδου υπηρεσίες** με πολύ **χαμηλά τροφεία**.

Στα 3 πρώτα χρόνια της θητείας μας λειτουργήσαμε **4 νέους Δημοτικούς Βρεφονηπιακούς Σταθμούς**, ενώ είμαστε έτοιμοι να ξεκινήσουμε την **κατασκευή ακόμη 2**.

Με τη **μηδενική αύξηση των δημοτικών τελών για όλα τα νοικοκυριά** της πόλης μας για τρίτη συνεχόμενη χρονιά, την **πλήρη απαλλαγή** από πληρωμή τελών των **απόρων** και των **πολύτεκνων οικογενειών**, καθώς και τη **μείωση κατά 50%** των τελών που πληρώνουν οι **τρίτεκνες οικογένειες**, στηρίζουμε πραγματικά το εισόδημα κάθε οικογένειας του Αμαρουσίου σε αυτήν την κρίσιμη οικονομική συγκυρία.

Ως Δήμος, είμαστε στο πλευρό, αυτών που μας μεγάλωσαν.

Στηρίζουμε στην πράξη αυτούς που μας μεγάλωσαν και υλοποιούμε για όλους τους συμπολίτες μας που ανήκουν στην Τρίτη Ηλικία, προγράμματα κοινωνικής μέριμνας και φροντίδας. Στο πλαίσιο αυτό:

Δημιουργήσαμε 2 νέα **ΚΑΠΗ** στην πόλη μας. Συνολικά λειτουργούν 5 περιφερειακά ΚΑΠΗ.

Στα **ΚΑΠΗ** του Δήμου γίνεται **συνταγογράφηση των φαρμάκων** για τα μέλη.

Παρέχουμε **πρωτοβάθμια νοσηλευτική φροντίδα** (μέτρηση πίεσης και σακχάρου, εμβολιασμοί).

Τα εξοπλίσαμε με σύγχρονο εξοπλισμό, που μας επιτρέπει να προσφέρουμε στα μέλη του και **δωρεάν υπηρεσίες φυσιοθεραπευτή**.

Σε ανήμπορους συμπολίτες μας προσφέρουμε και κατ' οίκον υπηρεσίες.

Κάθε χρόνο διοργανώνουμε **εκδρομές** στην Ελλάδα και το εξωτερικό, για τα μέλη του ΚΑΠΗ. Ενώ **εκατοντάδες μέλη** του ΚΑΠΗ συμμετέχουν σε **προγράμματα κοινωνικού τουρισμού**.

Στα πλαίσια της κοινωνικής μας πολιτικής αναπτύσσουμε και μια σειρά από δράσεις **κοινωνικής υποστήριξης**.

Δράσεις όπως:

Συγκροτήσαμε **Ταμείο Αλληλεγγύης για τους απόρους**, με στόχο την εισοδηματική ενίσχυση και την κοινωνική τους προστασία.

Περισσότερες από **250 οικογένειες επιδοτούνται προνοιακά** από το Δήμο.

Στο πλαίσιο του προγράμματος **Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης** του Δήμου, συνεργαζόμαστε με επιχειρήσεις της πόλης οι οποίες μας διαθέτουν προϊόντα τους, τα οποία μοιράζουμε σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες.

Υλοποιούμε προγράμματα **Κοινωνικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών** για μετανάστες, μονογονικές οικογένειες, κλπ.

Με το πρόγραμμα **Βοήθεια στο Σπίτι**, στηρίζουμε καθημερινά δεκάδες οικογένειες και ανήμπορους συμπολίτες μας.

Παρέχουμε **ενημέρωση** για πάσης φύσεως προνοιακά θέματα, καθώς και **συμβουλευτική υποστήριξη**.

Σε συνεργασία με επιχειρήσεις της πόλης μας **παιδιά άπορων οικογενειών** παρακολουθούν **δωρεάν μαθήματα** ξένων γλωσσών, Η/Υ, αθλητικά προγράμματα, κ.λ.π. Ενώ διαθέτουμε και **δωρεάν σχολικά είδη**.

Καθημερινά προσφέρουμε σε περίπου 50 συμπολίτες μας **«Γεύμα Αγάπης»**.

Διοργανώνουμε 2 φορές το χρόνο (Χριστούγεννα και Πάσχα) γεύμα αγάπης για όλους τους άπορους συμπολίτες μας και τους μοιράζουμε δωρεάν τρόφιμα και είδη άμεσης ανάγκης. Εκδώσαμε **Οδηγό «Στήριξης Ευπαθών Κοινωνικά Ομάδων»**, με στόχο τη διευκόλυνσή και την εύκολη πρόσβαση τους σε υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας.

Λειτουργεί **Κοινωνικό Παντοπωλείο** για να καλύπτει σημαντικές ανάγκες άπορων οικογενειών της πόλης.

Δημιουργούμε το **Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία (ΚΔΑΠ- ΜΕΑ)**, ώστε παιδιά και νέοι με πολλαπλές αναπηρίες να βρίσκουν διεξόδους δημιουργικής απασχόλησης και κοινωνικής ένταξης, αλλά και να στηρίζονται οι οικογένειες τους.

Λειτουργεί στο Δήμο **Γραφείο Ενημέρωσης Ατόμων με Αναπηρία**, σε συνεργασία με εκπροσώπους της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Αναπήρων.

Με τη λειτουργία του **Γραφείου Παροχής Κοινωνικών Υπηρεσιών**, επιδιώκουμε τη διασύνδεση με την αγορά εργασίας των εξυπηρετούμενων.

Παρέχουμε **σεμινάρια συμβουλευτικής** σε γονείς, εκπαιδευτικούς και μαθητές.

Κυρίες και κύριοι

Επενδύουμε πολλά όσον αφορά την ενδυνάμωση του ρόλου μας στον τομέα της κοινωνικής ανάπτυξης και την άσκησης κοινωνικής πολιτικής, στην ενίσχυση των διαδημοτικών πρωτοβουλιών και συνεργασιών.

Η δημιουργία του Διαδημοτικού Δικτύου Υγείας, του οποίου έχω την τιμή να είμαι Πρόεδρος, αυτόν τον σκοπό υπηρετεί. Και για αυτό το σκοπό δημιουργήθηκε.

Με τη λειτουργία του επιχειρεί να καλύψει με ουσιαστικό και αποδοτικό τρόπο τα κενά που παρατηρούνται στην εφαρμογή των υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας από την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Κενά που στην ελλιπή στήριξη και εποπτεία των τοπικών δομών υγείας από την κεντρική εξουσία.

Το Διαδημοτικό Δίκτυο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ιδρύθηκε με στόχο να συνενώσει τους Δήμους στον τομέα της πρόληψης και της διατήρησης της υγείας, και να δημιουργήσει ένα ενιαίο πλαίσιο λειτουργίας στην παροχή υπηρεσιών από τους Δήμους.

Μέσα από το Διαδημοτικό Δίκτυο, προωθούνται διαδημοτικές συνεργασίες, οι οποίες, όπως έχει αποδειχθεί στην πράξη, μπορούν να λειτουργήσουν υπέρ των Δήμων και να τους καταστήσουν πιο αποτελεσματικούς στις διεκδικήσεις τους και πιο χρήσιμους στις τοπικές κοινωνίες.

Ήδη περισσότεροι από 150 Δήμοι συμμετέχουν ενεργά στο Δίκτυο. Και ο αριθμός αυξάνεται συνεχώς.

Κυρίες και κύριοι.

Είναι βέβαιο ότι κάθε Δήμος, κάθε αυτοδιοικητική μονάδα, έχει το δικό της τρόπο να λειτουργεί και να είναι αποτελεσματική.

Ο τελικός κριτής σε κάθε περίπτωση είναι ο πολίτης.

Μέσα από τη συνοπτική παρουσίαση που σας έκανα των όσων γίνονται στο Δήμο Αμαρουσίου, αλλά και την αναφορά στο σκοπό και τους στόχους του Διαδημοτικού Δικτύου Υγείας ΟΤΑ, ήθελα να τονίσω με ποιους τρόπους οι Δήμοι μας μπορούν να ανταποκριθούν στις ανάγκες της κάθε τοπικής κοινωνίας.

Ανταπόκριση άμεση και μετρήσιμη, στοχευμένη και προσωποποιημένη.

Αυτό είναι το νέο μοντέλο κοινωνικής πολιτικής, το νέο μοντέλο κοινωνικής ανάπτυξης που πρέπει να προωθήσουμε.

Που θα στηρίζεται στη γνώση των προβλημάτων, στην ανταλλαγή τεχνογνωσίας και εμπειριών, στην άμεση επαφή και την εξατομικευμένη αντιμετώπιση του κάθε προβλήματος, στο διάλογο και τη συνεργασία.

Αυτό ζητούν και περιμένουν από μας οι πολίτες.

Κι αυτό μπορούμε εμείς ως Αυτοδιοίκηση να προσφέρουμε καλύτερα από τον καθένα.

Για να δώσουμε το πραγματικό νόημα στην έννοια του κοινωνικού κράτους, για να κάνουμε το αναγκαίο βήμα μπροστά προς όφελος της κοινωνίας των πολιτών.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.